

ANOTACE

V této disertační práci se zaměřujeme na postavení ženy ve středoasijské společnosti (na příkladu Kyrgyzstánu) a také na fenomén kyrgyzské rodiny, která je důležitou součástí každodenního života tamních obyvatel. Po úvodním seznámení s regionem se nejprve zabýváme sociální stratifikací kyrgyzské společnosti a jednotlivými typy rodiny. V další kapitole věnované třem základním historickým obdobím se podíváme na to, jak se měnilo postavení kyrgyzské ženy ve středoasijské společnosti. První období je symbolicky datováno do roku 1917 (rok bolševického státního převratu). Do té doby žili Kyrgyzové kočovným způsobem života, členili se na kmeny, rody a velké patriarchální rodiny. Ve 20. letech 20. století začala celá Střední Asie pod vlivem sovětské nadvlády prožívat velmi bouřlivé období proměn – docházelo k industrializaci, plošné edukaci obyvatel, zlepšení lékařské péče, ale také ke znárodnění majetku, násilnému usazování obyvatel či rusifikaci. Ženám se dostala mnohá práva, tradice z patriarchálně-feudální doby však nezanikly a místní je udržovali nadále. Po rozpadu SSSR v roce 1991 se Kyrgyzové začali vracet ke svým tradicím jako k národním entitám a v tamní společnosti se otevřeně začalo hovořit o diskriminaci žen. V historické retrospektivě se taktéž podíváme na základní typy sňatků u Kyrgyzů, svatební obřad v minulosti, fenomén únosů nevěst (kyrg. *ala kačuu*) či instituci kompenzace za nevěstu (tzv. *Kalymu*). Zároveň se soustředíme na další vybrané fenomény spojené se ženami a rodinou, typické pro kyrgyzskou společnost: kult plodnosti a příbuzenskou adoptivní péči o děti (tzv. *usynovlenije*).

Ve druhé části disertační práce se zaměřujeme na vyhodnocení poznatků z terénního a kvantitativního (dotazníkového) výzkumu ve vybraných destinacích jižního a severního regionu země a také v hlavním městě Biškeku. Sever i Jih jsou velmi různorodé regiony, je tedy podnětné sledovat některé společenské tendence a porovnávat je.